

PRZEGLĄD WILEŃSKI

PISMO CODZIENNE

WARUNKI PRENUMERATY z przesyłką lub odnośnikiem do domu:
Rocznie 5 rub., półrocznie 2 rub. 50 kop., kwartalnie 1 rub. 25 kop.,
miesięcznie 50 kop.

CENY OGŁOSZEŃ:
Na 1-ej stronie 30 kop.; na 4-ej—po 15 kop. od wiersza. Nekrologi po 40 kop.
od wiersza. Ogłoszenia drobne za każdy wyraz 3 kop.

Adres Redakcji i Administracji:
Zawalna 3, m. 7. № skrzynki poczt. 52.
Telef. № 20-20.

Cena numeru pojedynczego 2 kop., na kolei 3 kop.

Redaktor przyjmuje codziennie prócz
świąt i niedziel od g. 12 do 2 po poł.
Administracja otwarta od g. 10—3.

Składajcie w redakcjach pism polskich ofiary na Królestwo i Galicję

Teatr
„REPOS“

Trojka 2

Od Wtorku
WSPANIAŁY OBRAZ
BATALISTYCZNY.

Przy huk armat

według scenariusza księżnej Bebutow.

Dramat w 3 częściach z wojny teraźniejszej. Pękają straszne naboje, zasnuwając dymem wrogów, co się starli pierś w pierś. Pali się krowa łona bitwy, a jednocześnie, wskroś kłęby prochowego dymu, ukazuje się oczom widza piękny obraz dziewczyny, usiłującej własną pierś osłonić ukochanego człowieka przed kulami nieprzyjaciół i z poświęceniem oddającą za niego swe młode życie.

SPOTKANIE MONARCHÓW
SKANDYNAWSKICH W MALMÖE
z natury.

MIŁOŚĆ bez WZAJEMNOŚCI
komedia.

PONAD PROGRAM:

Od niej wszystkie zalety

dramat, podług Tolstoja.

Jednostka i ludzkość.

Niema naprawdę, chyba człowieka, któryby w mniejszym lub większym stopniu nie wyczuwał zależności swojej od społeczeństwa.

Im wyżej się wspinamy po szczeblach kultury umysłowej; im bardziej wnikać jesteśmy w stan w istotę naszego zbiorowego życia,—tem więcej nas uderza ów ogrom całej sieci stosunków i uzależnień, co życie jednostki z bytem wiąże społeczeństwa.

I im wyższych dosięgamy szczytów, im to życie ludzkie w dalszej probujemy oglądać perspektywie,—tem szersze, nowsze i nieobjęte otwierają się przed nami widnokreśli.

Nikną jednostki i grupy — powstają narody, społeczeństwa, ludy, ludzkość wreszcie cała w szeregu niezliczonych pokoleń...

Maleją jednostkowe cele i ambicje, giną z oczu drobne spory i utarczki, znikają odgłosy walki, i wylania się potężnie z oddali wieków jeden ogrom ofiarnej, niezniszczalnej ludzkiej pracy; jeden harmonijny wysiłek szeregu pokoleń w ich wielkim pochodzie ku promiennej, jak chcemy wierzyć, przyszłości...

I wówczas wyczuwa się z całą mocą, że owa teraźniejszość—to hojny dar przeszłości, to fragment tylko nieskończonego bytu, to wielka w przyszłość prowadząca droga...

Że jednostka—to tylko ułamek mały i znikomy, to jedno drobne ogniwo w nieskończonym łańcuchu istnień...

Ale — ogniwo twórcze, co jednak szczytne ma zadanie, jakkolwiek w szczupłych granicach wyznaczonej mu pracy...

Byle więc tylko umieć stanąć należycie w szeregu; byle się wpleść potrafić do wspólnego łańcucha, co wielką pełni misję dźwignia ludzkości w jej uroczystym pochodzie w przyszłość...

A. Zasztowt.

Prasa rosyjska.

Troski prasy pietrogradzkiej.

Wyasygnowanie przez rząd pożyczki 50 milionowej dla instytucji kredytowych w Królestwie zaniepokoiło „Pietr. Kurjer“. Twierdzi on, iż miliony te dadzą nowy asumpt do „walki narodowościowej“.

„Byłoby rzeczą niedopuszczalną, ażeby dokoła tych 50 milionów miała zawrzeć godna potępienia walka polityczna i narodowościowa, i naród rosyjski gotowy hojnie przyjść z pomocą całej ludności Królestwa Polskiego, musi mieć gwarancję, iż istotnie cała ludność będzie mogła korzystać z pomocy rosyjskiej. Skutkiem warunków historycznych, w Królestwie Polskiem podział na narodowości odpowiada podziałowi klasowemu i tylko wówczas, gdy każda grupa społeczna jest zdrowa, może być uratowana całość. Jeżeli rolnictwo znajduje się w rękach polskich, a w przemyśle obie grupy ludności biorą udział w przybliżeniu jednakowy, to handel cały prawie stanowi zatrudnienie ludności żydowskiej, poparcie zaś handlu jest tak samo doniosłe, jak i popieranie rolnictwa i przemysłu“.

Wobec tego, sumy przeznaczone na pożyczki dla podniesienia handlu w Królestwie, zdaniem „Pietr. Kur.“, powinny dostać się wyłącznie żydom.

„Dzień“ popiera to żądanie oświadczając:

„Do jakiego stopnia teraźniejsze polskie instytucje społeczne przesiąknięte są duchem nacjonalistycznym, opartym na zasadach nietolerancji względem żydów i dezorganizują wszelką pracę w kraju, widać z tego, że „jedyną gwaran-

cją“ sprawiedliwego podziału pieniędzy jest dla „Kur. Pietr.“ interwencja reprezentantów społeczeństwa rosyjskiego“.

Pod złym adresem.

Prasę dem.-narodową obiega dziś artykuł „Słowa Polskiego“, na temat pojęcia „zdrada“. Autor uczy tu czytelników, by słowa tego nie używali zbyt lekkomyślnie.

Uwaga słuszna, tylko publicyści rzeczonożnego obozu niepotrzebnie tak o niej trąbią. Powinnyby raczej poprzestać na powiedzeniu jej sobie wzajemnie do ucha. Nikomu bowiem tak bardzo nie jest ona potrzebna, jak im samym.

Któż to bowiem rozpowszechnił zwyczaj pomawiania o zdradę każdego, kto nie postępował tą, lecz inną drogą?

Zaczęło się od „ugodowców“, którym prasa endecka systematycznie zdradę wytykała, potem zdrajcami w jej oczach byli postępowcy, potem socjaliści—słowem, każde stronnictwo, nie idące na pasku menderów wszechpolskich, musiało z kolei insynuacji tej wysłuchiwać. Każde było rzekomo na jakimś żołdzie.

Idzie jeszcze, kto się nie zgadza z dmowsko-grabską polityką, temu się chyłkiem wymawia jakieś... pruskie srebreniki.

A więc, panowie, zamiast monitować innych, zająć się przede wszystkim do własnych metod działania.

Wiadomości ogólne.

Wysiedlanie obcych poddanych.

Według Najwyższej zatwierdzonej uchwały Rady ministrów postanowiono:

Polecić wszystkim poddanym państw, walczących z Rosją, z wyjątkiem osób, zatrzymanych z racji przynależności ich do wojska, opuścić we wskazanym terminie granice cesarstwa. Osoby, które nie zastosują się do tego, mają być wysiedlane z miejsc stałego ich zamieszkania do punktów, obranych przez ministra spraw wewn.

Na podstawie tej uchwały, zamieszkali w Wilnie poddani niemieccy, austriaccy i tureccy, bez różnicy płci i wieku, obowiązani są wyjechać z Rosji w ciągu

2 tygodni od dnia ogłoszenia niniejszego. Winni oni przytem poczynić starania o pasporthy u gubernatora wileńskiego do d. 1 (14) lutego r. b.

Kto nie wyjedzie we wskazanym terminie, będzie zesłany administracyjnie do wewnętrznych gubernji państwa.

Rozporządzenie powyższe nie stosuje się do osób, które otrzymały pozwolenie na pozostanie w gub. wileńskiej. Co do nich wydane będą specjalne wskazówki.

Zasiłek dla uzdrowisk.

Rada ministrów zgodziła się w zasadzie na udzielenie kredytu 4 i pół mil. rb. uzdrowiskom rosyjskim. Zasiłek ten ma być obrócony na roboty meljoracyjne, przyczem uzdrowiska obowiązują się przyjąć na kurację 24,000 chorych i rannych żołnierzy. Ma być jednak wysadzona komisja międzywydziałowa, która sprawę całą szczegółowo rozpatrzy.

Rozporządzenie sanitarne.

Główny zarząd kolei z polecenia ministra komunikacji polecił zarządom kolejowym niezwłocznie zastosować ściśle dezynfekcję chlorkiem wapna tych wszystkich linii stacyjnych, na których zatrzymują się wszystkie pociągi sanitarne, wojskowe i z jeńcami. Dla kontroli, chlerek wapna na śniegu winien być zabarwiony na kolor fioletowy.

Dla rodzin zapasowych.

Ministerjum spraw wewn. zażądało od gubernatorów informacji co do wysokości kredytu, niezbędnego na zasiłki kwartalne (od 1 (14) marca do 1 (14) czerwca) dla rodzin zapasowych.

Pamięci wojaków.

Z rozkazu Najjaśniejszego Pana, w szkołach cywilnych, wzorem wojskowych, mają być zawieszane portrety i ryte w marmurze nazwiska b. uczniów, którzy wyróżnili się w bitwach. W cerkwiach szkolnych będą umieszczane tablice z nazwiskami b. wychowañców, poległych na wojnie, albo skutkiem otrzymanych ran. (A.P.).

Zarząd gminny.

Minister spraw wewnętrznych wniósł do Dumy projekt prawa o zarządzie osadniczym. (A.P.)

W komitecie Wielkiej księżny Tatjany Mikołajówny.

Onegdaj odbyło się pod przewodnictwem gubernatora Wierowkina posiedzenie wileńskiego oddziału komitetu pod protektoratem Wielkiej Księżny Tatjany Mikołajówny, zajmującego się niesieniem pomocy zbiegom z miejscowości, dotkniętych wojną, na którem zarządzono podział zapomóg na miesiąc grudzień między odnośne instytucje dobroczynne.

Do podziału miano 36,084 rb. 50 kop. Na wstępie p. Wierowkin zakomunikował, iż 15.000 rb. komitet centralny zastrzegł dla litewskiego komitetu, na skutek starań p. Iczasa.

Miejska komisja ewakuacyjna prosiła o wyznaczenie zapomogi w wysokości 7,620 rb. miesięcznie.

Na wniosek p. Wierowkina, który o pracy komisji dał jaknajlepszą atestację, komitet przyznał 7,600 rb. tylko na grudzień i postanowił prosić komitet centralny o udzielanie komisji kwoty powyższej co miesiąc.

Ochronie dla dzieci uciekinierów polaków przy ul. Artyleryjskiej przyznano 350 rb. miesięcznie.

Dom Serca Jezusowego prosił o 1000 rb. jednorazowo i 137 rb. miesięcznie, otrzymał zaś 500 rb. jednorazowo i 150 rb. miesięcznie.

Kuratorjum miejskiemu przyznano 2

tysiące i postanowiono prosić centralę o zachowanie tej sumy nadal miesięcznie.

Towarzystwo św. Wincentego użyło 100 rb.

Towarzystwo opieki nad dziećmi prosiło o 1000 rb. jednorazowo. Komitet wyznaczył na razie 500 rb. i na resztę żądanej zapomogi zrobi przedstawienie komitetowi głównemu.

Ochronie kobiet zamiast 100 rb. wyznaczono 200 rb. miesięcznie.

Tow. „Powściągliwość i Praca“ otrzymało 250 rb. miesięcznie.

Polski komitet pań prosił o zapomogę jednorazową w wysokości 5,000 rb. i 1,000 rb. miesięcznie. Komitet, nie udzielając narazie niczego, potrzeby tej organizacji postanowił przedstawić głównemu komitetowi.

Towarzystwo pomocy lekarskiej i żywnościowej ofiarom wojny uzyskało 1,000 rb. miesięcznie.

Litewskie towarzystwo pomocy uczącym się p. n. „Żeburelis“ starało się o 2,000 rb.; przyznano zaś mu 500 rb. i postanowiono prosić główny komitet o więcej.

Komitet pomocy zbiegom przy gminie żydowskiej prosił o 6,600 rb. miesięcznie, otrzymał zaś na jeden miesiąc 5,000 rb.

Ochronie żydowskiej dla dzieci uciekinierów przyznano jednorazowo 500 rubli.

Towarzystwo Joana Kronsztadzkiego otrzymało 30 rb. miesięcznie. Kółko kobiet rosyjskich—25 rb. miesięcznie. „Dobrochotnaja Kopiejka“—300 rb. miesięcznie.

Prawosławnym gminom cerkiewnym przyznano: nowoświeckiej—100 rb. miesięcznie, znamieńskiej—200 rb. miesięcznie i śnipiskiej—10 rb. miesięcznie. Następnie, gmina starobrzędowców uzyskała 140 rb. miesięcznie, a ewangelicka—200 rb. miesięcznie. Wreszcie przeznaczono kilkaset rubli na zapomogi dla poszczególnych osób z pośród uciekinierów. (O.).

KRONIKA.

Miejscowa.

— „Z Lutni“ (Komunikat). XVI wieczór muzyczno-dramatyczny, który się odbędzie w nadchodzącą sobotę 24 stycznia (6 lutego), składać się będzie z malowniczego jednoaktowego dramatu M. Gawalewicza „Barkarola“, w wykonaniu wybitnych sił zespołu dramatycznego p.p.: Kurnatowskiej, Niziołomskiego i Olaska. Reżyseruje A. Kliszewski. Akcja utworu toczy się w Wenecji. W części drugiej wieczoru sekcja muzyczna wystawi głośną operę Kurpińskiego „Zamek na Czorsztynie“ czyli „Bojomir i Wanda“. Utwór muzyczny znakomitego kompozytora polskiego wystawiony będzie z całym pietyzmem. Główne partje spoczywają w rękach p.p. Lisiewiczowej, Zmoronowiczówny, Stobińskiego i Wolejki. Operę dyrygować będzie M. Salnicki. Kasa czynna będzie codziennie od 7—9 wiecz. w kancelarji „Lutni“. Ceny miejsc zwykłe.

— Kawa czarna. W nadchodzącą sobotę, dn. 24 bm. w salonach klubu szlacheckiego odbędzie się zebranie towarzyskie pod nazwą „Kawa czarna“, na które, staraniem gospodyń i gospodarzy, zaproszono kilka osób ze świata artystycznego dla urozmaicenia wieczoru. Udział swój taskawie przyrzekli: p.p. Zofja Borkiewiczówna (śpiew), Wanda Rommówna (deklamacja), p.p. Bogucki (śpiew) i Hertz (bajki i satyry). Rozatem zebranie urozmaici muzyka kwartetowa. Początek „Kawy czarnej“ o g. 6 wieczorem.

— Wystawa. (G.) Dn. 29 stycznia (11 lutego) zostanie otwarta wystawa wiosenna Wil. Tow. Artystycznego. Połowa dochodu z tej wystawy obrócona będzie na zasiłki dla rodzin zapasowych.

— Rekwiizycja bydła w gub. wileńskiej będzie przeprowadzona we wszystkich powiatach. Pierwotnie uchwalono rekwiizować 10 tysięcy sztuk; obecnie liczbę zwiększono do 40 tysięcy. Rekwiizycja odbędzie się od 23 stycznia do 8 marca st. st. Do 1 lutego w następującym porządku:

23—w powiecie wileńskim 900 sztuk
24—w dziśnieńskim)
i wilejskim) po 450 sztuk.

25—w lidzkim) po 450 sztuk
i oszmiańskim)
26—w święciańskim) po 450 sztuk.
i trockim)
27—w wileńskim) po 450 sztuk.
i wilejskim)
28—w dziśnieńskim) po 450 sztuk.
i lidzkim)
29—w oszmiańskim) po 450 sztuk.
i święciańskim)
30—w trockim) po 450 sztuk.
i wileńskim)
31—w wilejskim) po 450 sztuk.
i dziśnieńskim)

O porządku rekwiizycji w dalszych terminach obecnie opracowuje się schemat. Rekwiizowane nie będzie bydło: 1) zarodowe, 2) pojedyncze krowy u właścicieli, 3) poniżej 12 pudów wagi, 4) powyżej 12 lat wieku, 5) krowy w drugiej połowie cielności, 6) bydło wycieńczone. Opłata za pud żywej wagi winna nie przewyższać 4 rubli, i winna być normowana według cen, praktykowanych w danej miejscowości.

— Dla walczących żołnierzy. (G.) Komisja, mająca poczynić zakupy dla żołnierzy na potrzeby czolowych, z funduszu t. zw. „dnia sztuki“, nabyła już 700 kompletów bielizny, które w tych dniach zawiozą p.p.: Bogucki, Rybakow i Sachnowski.

Pokątne przedsiębiorstwo przewozowe. (Z), D. 12 (25) grudnia r. 1913 kontrola ujawniła w jednym tylko wagonie 3-j klasy pociągu kol. Poleckich 27 pasażerów, którzy nie wykupili biletów, ale „interes“ załatwili z konduktorem. Ponieważ legalność tego „interesu“ nie trafiła do przekonania kontrolera, p.p. W. Kowalcuk i M. Golas, funkcjonariusze kolejowi, staną przed kratkami wileńskiej izby sądowej.

— Zabójstwo przy kłusownictwie. (Z). Wileńska izba sądowa z udziałem przedstawicieli stanów rozpatrywać będzie sprawę włóścian: Mazana, Lisowca, Jakimowicza, Urodnicza i Petrubekji. Oskarżeni są oni o to, że w grudniu r. 1913, polując własach ks. Radziwiłła (w pow. mozyrskim), zastrzelili leśniczego, który chciał ich aresztować.

Prowincjonalna.

□ Podarunki. (Z). W Białymstoku, sesja wyjazdowa wil. izby sądowej rozpatrywać będzie dnia 10 (23) lutego, z udziałem przedstawicieli stanów, sprawę lekarza weterynarii Hercenberga i felezera Drozda, którzy brali „podarunki“ za wykonywanie czynności, wchodzących w zakres ich obowiązków służbowych.

□ Ubezpieczenia robotnicze w Mińsku. Przepisy o zabezpieczeniu robotników na wypadek choroby i o ubezpieczeniach robotników od nieszczęśliwych wypadków zostały rozciągnięte w Mińsku na następujące przedsiębiorstwa i fabryki: braci Chatenewer, drukarnię W. J. Taśmana, fabr. papieru ołowianego M. Szapiro, fabrykę tutek J. Falksona, fabr. szpilek damskich J. Hoffmana, mechaniczną „Energja“, osiek Sztejnholta, betono-mozaikową Mejerowicza, mydła Chwołowskiego, zakład albuminowy J. Bamdasa, fabrykę Berlina i Poznaka, wyroby tytoniowe Charlina, fabrykę patoki br. Trepel i masarnie Moenke, Brauera i W. Witkowskiego.

Ze spisu tego widać, że przemysł miński spoczywa niemal wyłącznie w rękach żydowskich.

Z Królestwa.

× Na kolei Wiedeńskiej wywieszono nowy rozkład jazdy, przyczem zaznaczono, że osoby udające się poza Pruszków winny posiadać pozwolenie komendanta st. Ruda Guzowska (Żyrardów).

× Z Łodzi do Moskwy. Wobec ewakuacji Łódzkiej filji Banku Państwa do Moskwy, wszystkie wypłaty i korespondencję należy skierowywać do tego ostatniego miasta.

× Pismo rosyjskie. „Polski Komitet Narodowy“ wydawać ma wielką gazetę w języku rosyjskim, w celu obznajmiania społeczeństwa rosyjskiego ze sprawami polskimi. Na czele ma podobno stanąć p. Wojciech Baranowski.

× Majątki kolonistów. Mienie ruchome i nieruchome Niemców-kolonistów, pozostawione wobec wywiezienia gospodarzy bez żadnego dozoru, oddały władze pod opiekę zarządów gminnych.

× Odszkodowanie za zniszczone budowle. Właściciele budowli w Królestwie Polskiem obowiązani są asekurować je w ubezpieczeniach rządowych, ale tylko do wysokości 5,000 rb. Wielu jednak właścicieli asekurowuje domy i budynki wyżej. Faktu tego czynnik miarodajny nie chcą brać pod uwagę i postanowiły wypłacać takse ubezpieczeniową tylko do wysokości 5,000 rb.

Obecnie koła zainteresowane czynią starania o wypłacanie odszkodowania ubezpieczeniowego do wysokości polisy asekuracyjnej, niezależnie od tego, czy budowle były ubezpieczone w asekuracjach rządowych, czy w prywatnych. Właściciele budowli są tego zdania, że należy im się całkowite odszkodowanie za zniszczone przez działania wojenne domy i budynki gospodarcze.

Z Galicji.

* Wieści z Sanoka. Miasto Sanok, liczące 15,000 mieszkańców, przechodziło w ostatnich

czasach dziwne koleje. W mieście ongiś ruchliwym i wrzecem życiem ustal ruch wszelki. Znaczną część mieszkańców, jak urzędników wszelkiej kategorii, rząd austriacki tranzlokował, część zaś dobrowolnie wyemigrowała na zachód. Z inteligencji sanockiej pozostało zaledwie kilka rodzin.

Wskutek kilkakrotnych przemarszów wojsk przez Sanok miasto ucierpiało ogromnie. Mnóstwo kamienic zostało zniszczonych, wiele domów spalonych. W Posadzie Olehowskiej, która była widownią kilkunastudniowych walk, mnóstwo domów spalonych i tylko gdzieś tam nagie kominy świadczą o istnieniu dawniej jakiegos domu.

Oprócz jedynej „podkarpackiej fabryki wyrobów masarskich“, niema ani jednej restauracji, ani jednego sklepu otwartego. Po kilka mil ludność okoliczna udaje się do miasta, aby kupić soli, chleba, cukru, nafty itp. wiktuałów, ale za żadną cenę ich dostać nie można i skoro ktoś nie zajmie się w krótkim czasie zaprowadzeniem miasta i okolicy, grozi nielicznym mieszkańcom śmierć głodowa.

Z Rosji.

= Zakaz wywożenia cukru. Według wiadomości z Kijowa, władze wojskowe kaukaskie zabroniły wywożenia cukru na rynki perskie.

= Zyczenia ziemstwa orenburskiego. Ziemstwo gub. w Orenburgu wyasygnowało 10,000 rb. na utworzenie seminarjum nauczycielskiego; wdrożyło ono starania o przeprowadzenie linii kolejowej Orsk—Troiek, wreszcie wyraziło życzenie, by szkoły obcoplemieńców powierzone zostały jego pieczy.

= O moralność żołnierzy. Gradonaczalnik pietrogadzki, na zasadzie rozporządzenia Wodza Naczelnego, zabronił szeregowcom zdrowym i ranym odwiedzania cyrków, teatrów i kinematografów w godzinach wieczornych. Wrazie nieposłuszeństwa, należy natychmiast zawiadomić o tem komendanturę.

= Ochrona czoł samarytanek. Wobec ciągłego powtarzających się wypadków przyswajania uniformy siostr Czerwonego Krzyża przez osoby najrozmaitsze, i pokazywania się podobnych osób w lokalach, gdzie pobyt siostrom miłosierdzia nie przystoi, zarząd ros. Czerwonego Krzyża okręgu południowo-zachodniego wydał rozporządzenie 1) aby wszystkie „samarytanki“, znajdujące się na służbie czynnej i w rezerwie, oraz we wszystkich organizacjach, działających pod sztandarem Czerwonego Krzyża, — były zaopatrzone w odpowiednie legitymacje. 2) aby władza pozwałała „samarytankom“ wychodzić po godzinie 9 wieczór (z wyjątkiem obowiązków służby) jedynie w razie najwyższej konieczności, z bezwzględnym warunkiem, aby „samarytanki“ taka miała przy sobie stosowne świadectwo.

Wydarzenia polityczne.

Konferencja finansowa.

Odbyła się w Paryżu narada przedwstępna trzech ministrów finansów. Dn. 3-go b. m. n. st. Ribot daje śniadanie dla uczczenia Barka i Lloyd-George'a. (A.P.)

Posiedzenia parlamentu angielskiego

zostały wznowione d. 20 stycznia (2 lutego).

W odpowiedzi na interpelację o unormowanie cen na żywność, Asquit w imieniu rządu oznajmił, że sprawę tę przekazano specjalnej komisji. Bonar Law zapewnił izbę, iż opozycja podczas krytyki działań rządu, będzie kierowała się tylko względami polityki narodowej, ale nie partyjnej i okaże wszelką pomoc rządowi w rozstrzygnięciu wielkiej sprawy narodowej. Asquit dziękował przywódcę opozycji za okazaną pomoc, zapewniając, że wszelka krytyka spraw narodowych będzie witana przychylnie. (A.P.)

Sensacyjne oświadczenia premiera rumuńskiego.

Według wiadomości, otrzymanej telegraficznie przez „Nowoje Wremia“ — premier rumuński Bratiano złożył bardzo ważne oświadczenie w dzienniku „Viturul“, wydawanym przez jego brata. Bratiano zaprzecza istnieniu jakiegokolwiek porozumienia pomiędzy nim, a posłami: Diamandim, Istratim, Kantakuzenem, Kostinescu, którzy wysłali do Francji i Londynu Take-Jonescu w charakterze delegatów rumuńskich zwolenników trójporozumienia. Bratiano oświadczył, że pogłoski o mobilizacji i ultima-

tum, a także o odwołaniu ambasadorów rumuńskich z Berlina i Wiednia tudzież inne szczegóły w tej sprawie — są to bajki na niczem nie oparte, jakkolwiek odpowiadają życzeniom tych 4-ch działaczy politycznych.

Z Berlina telegrafują z bardzo dobrze poinformowanego źródła, że w Rumunji nie jest projektowane ogłoszenie mobilizacji ani tembardziej przedstawienie w Wiedniu ultimatum, lub też odwołanie przedstawicieli z Berlina i Wiednia.

Rumuńska para monarsza nie ustaje prowadzić tradycyjnej polityki Hohenzollernów. Wodzowie partji konserwatywnych, Margiloman i Karp, pozostają, jak i dawniej, przyjaciółmi trójprzymierza. „Frankf. Ztg.“ otrzymała wiadomość, że w Bukareszcie w ciągu ostatnich dni nastroj znacznie się zmienił na korzyść trójprzymierza, czego dowód widzą w wysłaniu pszenicy rumuńskiej do Niemiec.

Pertraktacje chińsko-japońskie.

Pertraktacje chińsko-japońskie trzymane są w największej tajemnicy. Niektóre pisma twierdzą, że w związku z nimi jest żądanie Japonji, aby Chiny

mianowały na stanowisko ministra spraw zewnętrznych Suesijana zamiast znanego germanofila Suń-baofi.

Japońskie ministerjum spraw wewnętrznych pozwoliło pismom ogłosić, iż wymagania rządu japońskiego nie naruszają terytorjalnej nietykalności Chin, i nie dotyczą praw cudzoziemców. (A.P.)

Rada Państwa.

Otrzymano depezę Najjaśniejszego Pana i Naczelnego Wodza. Po okrzyku „hura“, odbyły się wybory do stałych komisji. Przyjęto preliminarz Rady Państwa i kancelarji państwowej. Uchwalono zorganizować specjalną komisję dla rozstrzygnięcia nieporozumień między Radą Państwa i Dumą w sprawach budżetu państwowego. Do komisji wejdzie po 10 posłów z Rady i z Dumy Państwowej. Następne posiedzenie będzie zwołane za specjalnem zawiadomieniem.

Przed rozpoczęciem posiedzenia odprawiono nabożeństwo żałobne za duszę zmarłego prezesa Rady Państwa Akimowa. (A.P.)

W O J N A.

Front wschodni.

Przegląd ogólny.

... „Armiejskij Wiestnik“ donosi: We Wschodnich Prusiech stoczono walki o lasy w okolicy Lasdehnen. Na prawym brzegu Wisły, w jej dolnym biegu nie zaszły żadne zmiany poważne. D. 18 (31) bm. wojska niemieckie, po natarciu na południe od Lipna, zdobyły Maków, lecz wkrótce były zmuszone do odwrotu. W tym samym czasie odbywał się energiczny atak Niemców w okolicy Borzymowa oraz Humina. Wściekle ataki znacznych niemieckich sił, wspomaganych przez artylerię, zostały odparte przez kontrataki wojsk rosyjskich. W okręgu Borzymowa Niemcy pozostawili 6 tys. poległych. W innych częściach frontu odbywała się walka artylerji, przyczem zniszczono wiele niemieckich baterji i punktów obserwacyjnych.

W Galicji na przestrzeni Dunajec—Biała odbywa się walka artylerji, w przełęczach Karpackich od Dukli do Munkacza odbywały się starcia na bagnety, zwłaszcza zażarty bój toczył się w kierunku Świdnok—Munkacz. W okręgu Jaślik wojska rosyjskie zdobyły 4 dział, 2 jaszczyki, 10 karabinów maszynowych, a do niewoli wzięto 78 oficerów oraz 4065 żołnierzy. W rejonie Lutowsko, wzięto do niewoli 17 (30) bm. 2 oficerów i 400 żołnierzy. W nocy na 18 (31) bm. odparto ataki austriaków w okręgu Bodruszat. Na przestrzeni Beskid—Tacholku wojska austriackie dokonały całego szeregu ataków, które zostały odparte przez wojska rosyjskie. (A.P.)

W gub. płockiej.

PIETROGRAD. (A.P.) Podczas ataku kozaków na wieś Lutocin (na półn. wsch. od Sierpca), niezależnie od wzięcia do niewoli 4 oficerów i 35 szeregowców, o czem już donoszono, kozacy wyrabiali cały szwadron 7-go pułku kirasjerów.

Na prawym brzegu Wisły, Niemcy, bezustannie niepokojeni przez konnicę rosyjską, cofnęli się do Lipna.

Front zachodni.

Komunikat francuski.

PARYŻ. (A.P.) Na przestrzeni od morza do rzeki Lys artylerja niemiecka

bez powodzenia starała się mieć przewagę nad francuską. W okręgu Arrasu odbywała się wymiana strzałów w ciągu całej nocy na 20 stycznia (2 lut.), ale ataków piechoty nie było. W okolicach Soissons baterje niemieckie poniosły straty. W okolicach Perthes na granicach lasu, o którego zajęciu już pisaliśmy, Francuzi posunęli się naprzód ku wzgórzom argońskim.

W Wogezach działała artylerja. W okolicach Ufholtze wojska francuskie posunęły się nieco naprzód.

PARYŻ. W dn. 19 stycznia (1 lutego) odbywały się ze zdwojoną siłą walki artylerji; Niemcy wykonali szereg ataków, lecz byli odparci z wielkimi stratami. Szczególnie energicznie działała ciężka artylerja niemiecka przeciwko belgijczykom, kierując ogień na punkty, świeżo zajęte przez wojska belgijskie. W okręgu Isery, koło Ypres, kanonada przybrała charakter wielkiej walki. Między Lys a Sommą oddziały niemieckie napadły na posterunek angielski, i zmusiły go do cofnięcia się, lecz Anglicy, wykonawszy szereg kontrataków, znów zdobyli opuszczone pozycje i posunęli się naprzód, po opanowaniu okopów nieprzyjacielskich.

Między Sommą i Oisą, oraz na froncie Aisne nie zaszły żadne zmiany. Ciężka artylerja francuska ostrzeliwała dworzec w Neuilly, gdzie nieprzyjaciel miał składy prowiantu; kanonada ta spowodowała dwa wybuchy. W okręgu Perthes Francuzi w dalszym ciągu posuwają się naprzód. Zajęli oni jeszcze jeden niewielki las na północo-zachód od Veuvre.

Inspekcja cesarska.

KOPENHAGA. (A.P.) Wczoraj ces. Wilhelm udał się na inspekcję do Wilhelmshafen.

Na morzu.

Napad na okręt szpitalny.

PARYŻ. (A.P.) W poniedziałek niemiecka łódź podwodna zaatakowała angielski okręt szpitalny „Asturias“, na szczęście, bez skutku. Niemcy naruszyli więc w tym wypadku przepisy konwencji haskiej.

Utrudniona żegluga.

LONDYN. (A.P.) Na kanale północnym pomiędzy Irlandją i Anglją Zachodnią,

parowce Belfastu zaniechały wyjazdu na pełne morze, ale komunikacja z Liwerpoolem nie jest przerwana, chociaż miejscowe premja ubezpieczeniowe znacznie podwyższono. Spodziewają się, że flota brytyjska wkrótce zabezpieczy żeglugę na morzu Irlandzkim. Oczekiwano w nocy z 2-go na 3-ci luty napadu floty powietrznej; przedsięwzięto środki ostrożności, lecz alarm okazał się fałszywym. Żadne statki powietrzne nad terytorjum Zjednoczonego Królestwa nie pokazały się. Pisma donoszą, że wystrzały, które się rozlegały wczoraj z fortów dublińskich, były skierowane nie przeciw aparatom lotniczym, lecz służyły za ostrzeżenie dla statku, który chciał wyjść po ustanowionym terminie.

KOPENHAGA. (A.P.) Naczelnik niemieckiego sztabu morskiego podaje do wiadomości w berlińskim dzienniku „Reichsanzeiger“, że wobec zamiaru Anglii przewiezienia znacznej ilości wojsk i materiałów wojennych, Niemcy używają wszelkich sposobów w walce, skierowanej przeciw tym transportowcom. Jednocześnie, w związku z tem, ostrzega się okręty handlowe przed zbliżaniem się do brzegów północno-zachodniej Francji, okrętom zaś, pływającym na morzu Północnym poleca się drogę dookoła Szkocji.

Odgłosy wojny.

Kanał Sueski.

LONDYN. (A.P.) Admiralicja urzędowo komunikuje, że żegluga na kanale Sueskim nie była przerwana i że są przedsięwzięte wszelkie środki ostrożności, w celu zapewnienia bezpieczeństwa przeprawy przez kanał.

Pogłoski w Stambule.

ATENY. (A.P.) Ktoś po powrocie z Konstantynopola opowiada, że młodoturcy szerzą wieści wśród naiwnych mahometan w Stambule, że w końcu lutego Niemcy wystąpią przeciwko Serbji, w marcu będzie zorganizowana bezpośrednia komunikacja pomiędzy Berlinem i Konstantynopolem.

Nastroj w Turcji.

BUKARESZT (A.P.) Z zupełnie pewnego źródła donoszą, że stanowisko Turcji jest beznadziejne. Brak zapasów wojennych coraz więcej daje się odczuwać. Turcy z każdym dniem tracą wiarę w powodzenie. Stosunki Niemców z Turkami wywołują coraz większe rozdrażnienie, z powodu wyzywającego zachowywania się oficerów niemieckich. Sułtan Abdul-Hamid zapatruje się krytycznie na przymierze z Niemcami i radzi Turcji zawrzeć pokój teraz, gdyż potem zmuszą ją do tego sprzymierzeńcy.

Zbuntowani.

LONDYN. (A.P.) Amsterdamski „Telegraph“ donosi, że na południe od Woort i Tasanderloo powstał obóz, w którym znajduje się 4000 rozbrojonych żołnierzy niemieckich, skazanych za bunt i odmowę walczenia. Obóz strzeżony jest przez silny oddział wojska. Mieszkańcom okolicznym wzbронiono nawet zbliżać się do tego obozu.

W państwach neutralnych.

Obawy Włoch.

RZYM. (A.P.) Cała prasa i społeczeństwo włoskie są przekonane, że jeżeli Włochy pozostaną neutralne, to w razie zwycięstwa koalicji, obietnice Austrii i Niemiec nie będą miały żadnego znaczenia. W razie zaś zwycięstwa państw niemieckich, Włochy powinny oczekiwać kroków nieprzyjacielskich ze strony swych byłych sprzymierzeńców.

Przygotowania na Bałkanach.

SOLUŃ (A.P.) 2,500 oficerów zapasu zobowiązało się stawić w terminie trzydniowym na wypadek powołania. Rząd bułgarski, wbrew zakazowi, pozwolił wywieźć 7,500 pudów pszenicy dla monastyr bułgarskiego na wyspie Athos.

Grecja znów zamkoiła w Amerzce w oczekiwaniu wojny za 15 milj. franków pszenicy. W kołach politycznych sądzą, że Grecja, w razie napadu Austrii na Serbję, pozwoli na okazanie Serbji pomocy przez desant w Soluniu wojska anglo-francuskiego.

Wątpliwości bułgarskie.

SOFJA. (A.P.) Komentując politykę państw neutralnych, gaz. „Wola“ przewiduje, że Rumunja i Bułgarja będą, zdaje się, po Belgii pierwszymi ofiarami chciwości wielkich mocarstw.

Przewidując możliwość rozgromienia Serbji przez Austriję, gazeta wdraża obawę, że wówczas armja niemiecka popołu z turecką dyktować będzie politykę Bułgarji. Powodzenie małych państw zależeć będzie od dalekowzroczności i uzdolnienia ich rządów do zajmowania stanowiska krytycznego oraz zdawania sobie sprawy z tego, po której stronie jest siła.

Stany Zjednoczone.

WASZYNGTON. (A.P.) Bryan ogłosił odpowiedź na protest Niemców w sprawie sprzedaży hydroaeroplanów państwom walczącym. Sprzedaż tę Niemcy uważali za pogwałcenie neutralności. Ministerjum spraw zewnętrznych nie zgadza się na pogląd Niemców, że hydroaeroplany są to statki wojenne.

Echa zamachu na most.

NOWY JORK. (A.P.) Nazwisko sprawcy zamachu na most kolejowy, brzmi Werner von Horn. Oskarżony przyznał się do winy, dowodząc, że uważa Kanadę za wroga swej ojczyzny i twierdzi, że popełnił przestępstwo tylko polityczne. Wobec tego nie powinien być wydany.

Pożyczka rosyjska.

PARYŻ (A.P.) „Banque de France“ i rosyjski bank państwowy podpisały umowę co do udzielenia pożyczki rosyjskiemu bankowi, dla ułatwienia amortyzacji pożyczek, wydanych przez banki francuskie. Amortyzacja pożyczek bowiem była bardzo utrudniona z racji niedogodnych warunków.

Nowa linja kolejowa.

HELSINGFORS (A.P.) Przybył generał-gubernator finlandzki Zejn, który oglądał nową linję kolejową Torneo—Karunke. Podczas swej bytności tam, generał-gubernator rozstrzygnął szereg kwestji, dotyczących normalnego funkcjonowania tej ważnej linji kolejowej.

Z ostatniej chwili.

Ze Sztabu Wodza Naczelnego.

PIETROGRAD. (A.P.) W Prusach Wschodnich, pod wsią Wielkie Meduniszki, wojska rosyjskie wzmocniły się na lewym brzegu rz. Angerap.

Na prawym brzegu Wisły starcia z nieprzyjacielem stały się częstsze, największe odbywały się na froncie Lipno-Biezuń. Wojsko rosyjskie, po bitwie, zawiadnęło osadą Skempe i odparły z wielkimi stratami próbę nieprzyjaciela w atakowaniu wsi Blinna; wzięty tu został przez Rosjan do niewoli dowódca bataljonu, trzech oficerowie i 100 szeregowców.

Na lewym brzegu Wisły na froncie Borzymów—Humin—Wola Szydłowska—Tartak Bolimowski bitwa d. 20 stycznia (2 lutego) odbywała się z tą samą energją. Na linii czołowej nieprzyjaciela walczyło przeszło 14 pułków. Liczna artylerja, składająca się też z dział ciężkiego kalibru, nie przestawała prażyć ogniem i w dzień i w nocy.

Szczególnie uporczywa bitwa odbywała się pod Huminem, w której Rosjanie po długiej krwawej walce na bagnety odparli wściekłe ataki przeciwnika. Demonstracje Niemców na rzece Nidzie nie miały powodzenia. Niemcy ponieśli ogromne straty; wprowadzają do walki nowe siły.

Walki w Karpatach rozwijają się i nabierają coraz bardziej i bardziej uporczywy charakter. Wykryto znaczne siły Niemców.

Redaktor odpowiedzialny:

STANISŁAWA STUDNICKA.

Wydawca:

WITOLD ABRAMOWICZ.

D-r weterynarii

udziela porad weterynaryjnych na miejscu i na wyjazd oraz odrabia wszelkie szczepienia. Zastać można od 8—9 rano i od 12—3 po południu. Ul. Zawalna № 7, mieszk. 6.

Kantor pedagogiczny „M. WOJEWÓDZKA“ właścicielka **E. Kremerowa**

W. Pohulanka 7. — Telef. 2-36. Doświadczona nauczycielka — konwersacja, muzyka. Studenci, cudzoziemki, freblówki: Bony, polki, niemki i inne.

Bandaże ruptyrowe.

Ważne dla cierpiących na ruptyrowe. Wyrabiam bandaże specjalne dla każdego cierpiącego na ruptyrowe, aby usunąć cierpienia. Obecnie przygotowuję nowy gatunek bandaży baz sprężyn t. j. gumowych, podług najnowszego systemu inżyniera ortopeda A. Clavary z Paryża. Wyrabiam różne gatunki bandaży damskich, bindy nerkowe i pępkowe oraz najrozmaitsze bandaże dla dzieci. Obstalunki wykonywam szybko i dokładnie. Adres: **Zakład Bandażowo-ortopedyczny N. Childeberga, Wilno, Dominikańska 14.**

Magazyn kapeluszy i wyrobów futrzanych **G. Swirskiego**
przeprowadził się na tę samą ul. **Niemiecką № 37** obok banku Międzynarodowego.

Prosimy Szanowną Publiczność o zwrócenie uwagi na nasz nowy adres, gdyż firma mieszcząca się w naszym poprzednim magazynie, nie wspólnego z naszą firmą nie ma.

Polecamy wykwintne futrzane kostjomy i kapelusze damskie i męskie po cenach umiarkowanych.